

EGLUTĖ

9

1968 lapkritis

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA
Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

SPAUSDINA
IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut 06260

Redakcijos ir administracijos reikalais
kreiptis:

EGLUTĖ
Immaculate Conception Convent
Putnam, Connecticut 06260

KAINA: metams — \$5.00
atskiras numeris 50¢

DĖMESIO:

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikailą. "Eglutės" iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Sisters of the Immaculate Conception. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Subscription \$5.00 yearly. Single copy 50¢. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

vienintelis lietuviškas
vaikų laikraštėlis
- pasaulyje

TURINYS

Kunigaikštienė Birutė	4
R. Raslavičienė	
Savanoriais išėjo trys broliai	9
A. Beržienė	
Prisimenu tėviškėlę	13
P. Imsrys	
Lapams krintant	14
Pušelė	
Pasidarykime patys	18
A. Abromaitienė	
Sąžiningas Tomukas	19
V. Frankienė	
Aukuro galvosūkis	21
Pupučio pasivaikščiėjimas	22
Linutė	
Sugrįžimas ir nauja kelionė	24
M. Lobato	
Mūsų kūryba	30
Pas skaitytojus	32

PIEŠINIAI

Ses. M. Eucharista — psl. 1, 22
A. Varnas — 3
P. Osmolskis — 4, 6, 7, 8, 9, 10
M. Eidukevičiūtė — 9, 11, 21
A. Balukas — 13, 24, 26, 28
Aldona S. — 14, 15, 16, 17
E. Muliolienė — 17, 19
A. Abromaitienė — 18

LIETUVOS DIDŽIOJI KUNIGAIKŠTIENĖ. BIRUTĖ

Paveikslas pieštas dailininko Adomo Varno

Šio "Eglutės" numerio mecenatės yra:

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės

Draugijos Centrinis Čikagos skyrius

KUNIGAİKŠTIENĖ BIRUTĖ

R. Raslavičienė

Labai seniai, tais laikais, kai pasaulį valdė karaliai ir kunigaikščiai, Lietuva buvo didelė valstybė. Apie ją sklido garsas arti ir toli. Žmonės kalbėjo apie narsų jos valdovą, apie nenugalimus karius, apie tankius, nepereinamus miškus ir geltoną akmenį, kuris žibėjo kaip auksas, ir kurį į krantą nešė jūros bangos. Tai buvo gintaras. Iš jo darė karolius, puošė karalių karūnas ir degino ant aukuro, nes jo dūmų kvapas buvo malonus ir kilo tiesiai į dangų.

Tada Lietuva nepažinojo tikrojo Dievo. Žmonės garbino saulę, žvaigždes, žaltį ir tikėjo, kad nuo jų priklauso kiekvieno likimas.

Lietuviai mylėjo savo dievus, nors ir bijojo jų. Kad permaldautų jų rūstybę pastatė aukurus, kur degė amžinoji, niekada neužgęstanti ugnis, dievų garbei. Ugnis buvo šventa, todėl ją reikėjo saugoti, nuolat kurstyti. Negalima buvo į ugnį mesti nieko nešvara, arba užpilti ją vandeniu, nes dievai galėjo supykti ir nubausti pagarbos jiems nereiškančius žmones.

Aukurus saugoti ir ugnį kurstyti buvo parinktos gražiausios ir kilniausios Lietuvos mergaitės. Jos vadinosi vaidilutės. Jos gyveno atsiskyrusios nuo kitų žmonių ir prižiūrėjo šventą ugnelę.

Vienas toks aukuras stovėjo ant Baltijos jūros kranto, tarp medžių, ant kalnelio buvo sukrautas iš baltų akmenų. Jo viduryje degė ugnelė. Vaidilutės budėjo ten dieną ir naktį, gražiom pušių ir eglių šakelėm kurstė liepsnelę ir kartas nuo karto įmesdavo gintaro gabalėlį, kad dūmų kvapas būtų saldesnis, kad dievams labiau patiktų.

Vieną gražų vakarą, kai saulė leidosi į jūros mėlynę ir savo rausvais spinduliais glostė medžių viršūnes, pajūrio ramybę sudrumstė arklių kanopų bildesys. Iš miško tankumyno išniro būrys karių, kurių priešakyje jojo pats kunigaikštis. Jo šalmas blizgėjo auksu, o ant krūtinės kabėjo žvaigždė, kurios vidury žibėjo geltonas gintaras. Kęstutis su palydovais buvo išjojęs medžioti ir, pasiklydęs, atsirado pajūryje. Kariai linksmai juokėsi ir garsiai šnekėjo, nes gyvenimas tuo laiku buvo ramus — karai laimėti ir visi galėjo džiaugtis taika.

Staiga kunigaikštis sulaikė žirgą. Tarp tankių medžių jis pamatė baltą aukurą, iš kurio kilo šviesūs dūmai, ir prie jo stovėjo rankas ant krūtinės sukryžjavusi nuostabaus grožio mergaitė. Jos šviesūs plaukai krito iki juosmens, mėlynos skaisčios akys žiūrėjo į kylančius dūmus, lyg norėdamos su jais pasiekti aukštybėse viešpataujančius dievus. Ant galvos ji turėjo rūtų vainiką, o ant kaklo saulės spinduliuose žėrėjo gintaro karoliai.

Kunigaikštis negalėjo žvilgsnį atitraukti nuo mergaitės akių. Kariai taip pat nutilo ir sužavėti žiūrėjo į nuostabų reginį.

Pagaliau kunigaikštis atsipeikėjo ir nulipęs nuo arklio priėjo prie mergaitės:

— Kas tu esi, gražioji mergele?

— Esu vaidilutė, vardu Birutė, — atsakė ji ir nuleido akis.

Kunigaikštis Kęstutis sutinka vaidilutę Birutę

— Tavo veidelis skaistesnis už saulę, gražioji Birute! Kodėl slepi jį šioje medžių tankumynėje? — paklausė Kęstutis.

— Aš priklausau dievams, tik jiems gyvenu ir tarnauju, — ramiai atsakė mergaitė.

— Bet dievai negali tavęs tik sau pasilaikyti! — sušuko kunigaikštis.

— Jie viską gali, — nusišypsojo Birutė ir visas miškas nušvito nuo jos šypsenos.

Kęstutis grįžo pas karius, bet buvo susimąstęs ir nešnekus. Veltui palydovai mėgino jį pralinksminti. Kunigaikštis jų nematė ir negirdėjo. Nuo tos dienos jis vaikščiojo lyg sapne. Ką bedarydamas, kur beeidamas negalėjo užmiršti gražiosios pajūrio mergaitės.

Dvariškiai pradėjo nerimauti, nes vokiečiai vėl puldinėjo Lietuvos žemes ir plėšė žmones, o kunigaikštis negalvojo apie karą — jo visos mintys sukosi apie Birutę.

Vieną ankstų rytą, niekam nieko nesakęs, pats pasibalnojo žirgą ir išjojo. Visą dieną negrižo. Dvariškiai pradėjo rūpintis, gal jam kas atsitiko. Tik pavakarėj, kai saulė jau slėpė už miško, pro vartus įjojo kunigaikštis, o prešais jį, ant balno, sėdėjo Birutė.

Dvariškiai apspito jį klausinėdami, kas atsitiko. Kunigaikštis papasakojo jiems, kad nutarė pasiimti Birutę į žmonas. Bet

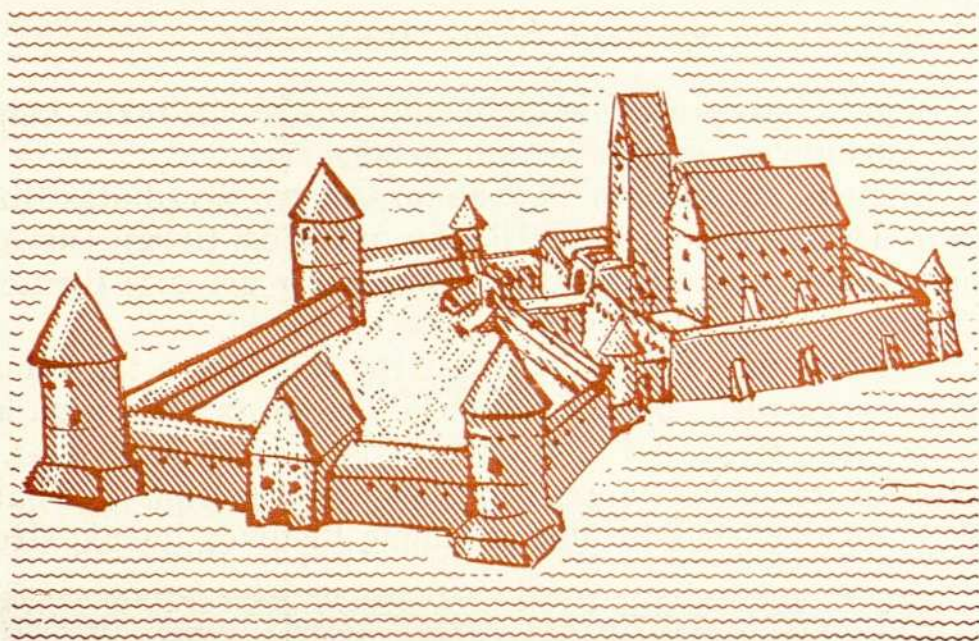
vaidilos, kurie buvo dievų vyriausi kunigai, nesutiko jam jos atiduoti, nes ji priklausanti dievams. Tada Kęstutis, laukęs miško tankumyne. O kai Birutė liko viena, mėgino ją prikalbinti drauge su juo bėgti. Bet Birutė bijojo užrūstinti dievų, kurie galėjo nubausti ne tik ją, bet Kęstutį ir visą Lietuvą.

Kunigaikštis netikėjo, kad dievai tokie rūstūs. Jis iš viso netikėjo, kad Birutė garbina tikruosius dievus, nes jau žinojo apie Dievą, kuris mirė ant kryžiaus iš meilės žmonėms. Jam geriau patiko tas meilės Dievas, kuris tikrai supras Kęstučio meilę Birutei ir jų nebaus.

Bet Birutei to viso jis išaiškinti negalėjo, todėl šoko ant žirgo, pagriebė nusigandusią mergaitę ir, žyniams mosikuojant lazdomis ir grąšinant dievų rūstybe, pasileido keliu į savo pilį.

Jie jojo ilgai. Aplinkui klykavo žuvėdros, ošė jūroje bangos. Saulė glostė gelsvus Birutės plaukus, o Kęstutis stipriai laikė mergaitę ir šnibždėjo jai į ausį gražiausius žodžius. Pagaliau Birutė nusiramino ir suprato, kad ant šio gero ir gražaus jaunikaitio niekas negalėjo pykti, net patys dievai.

Dvariškiai klausėsi Kęstučio pasakojimo, stebėjosi jo drąsa ir žavėjosi Birutės grožiu. Netrukus pilyje buvo vestuvės, kurios tęsėsi dvi savaites. Visi buvo linksmi, ir laimingi, nes Birutė bu-

Trakų pilis, kur Kęstutis su Birute gyveno

vo ne tik graži, bet gera, meili ir turėjo nuostabią šypseną, kuri visus užbūrė. Net vaidylų rūstybė pamažu sušvelnėjo ir jie atleido kunigaikščiui, kurį tikrai mylėjo ir Birutei, kuri padarė jį tokį laimingą.

Nuo tos dienos Kęstučio garsas pasklido dar plačiau. Niekada nebuvo jis toks drąsus ir galingas kaip dabar, nes gynė nuo priešų ne tik savo kraštą, bet ir savo žmoną, kuri buvo to krašto dukra. Birutė didžiavosi savo vyru, jam padėjo, rūpinosi ne tik savo dvariškiais, bet visais Lietuvos žmonėmis. Priešai bijojo narsaus kunigaikščio, nebepuolė Lietuvos ir visi gyveno taikoje. Kęstutis ir Birutė buvo mylimiausi Lietuvos valdovai.

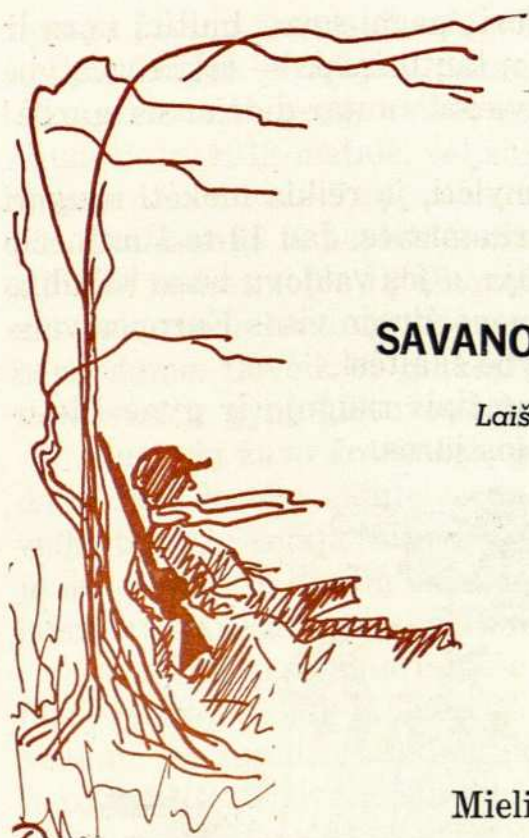
Birutė tapo Vytauto Didžiojo motina

Nuo to laiko kiekviena lietuvaitė norėjo būti tokia, kaip Birutė, kuri gyveno savo kraštui ir jo žmonėms.

Kalnelis, ant kurio stovėjo aukuras, buvo pavadintas Birutės kalnu. Kai Lietuva buvo apkrikštyta ir pažino tikrąjį Dievą, ten žmonės pastatė mažą koplytėlę gražiosios ir gerosios Birutės atminimui.

Ir dabar dar, Palangoje, ant jūros kranto yra tas kalnas, o ant jo apgriuvusi, apleista koplytėlė. Priešui ta vieta nėra brangi. Bet vieną dieną, kai Lietuva bus laisva, mūsų lietuvaitės, mažosios Birutės, grįš į pajūrį, išpuoš koplytėlę gėlėmis ir vėl atgaivins kunigaikštienės Birutės atminimą Lietuvos žmonių širdyse.

SAVANORIAIS IŠĖJO TRYS BROLIAI

Laiškas mano mažiesiems draugams

Audra Beržienė

Mieli vaikai!

Aš jums dar niekada nerašiau. Ir dabar, ne pasaką seksiu ir ne padavimą. Aš noriu jums papasakoti apie Lietuvos kariuomenę, kuri amžių bėgyje saugojo, gynė ir kovojo dėl Lietuvos laisvės.

Senovėje, lietuviai gynėsi lankais ir ietimis

Amžiai, tai seni, seni laikai. Jie slepia daug svarbių ir įdomių dalykų. Aš bandysiu praskleisti tą amžių uždangą ir parodyti Jums Lietuvos kariuomenės praeitį, bei nušviesti jos žygius.

Ne tik kiekvieno žmogaus, bet ir kiekvienos valstybės aukščiausias tikslas yra laisvė. Ką reiškia laisva valstybė? Kai valsty-

bė gyvena, kuria, tvarkosi ir valdosi pagal savo tautinį norą ir būdą, kai turi vietą pasaulio laisvų tautų tarpe — tokia valstybė yra laisva. Laisvai būti yra kiekvienai tautai didžiausia garbė! Ir ne tik garbė, bet kartu laimė.

Laisvę, vaikai, reikia ne tik mylėti, ją reikia mokėti saugoti ir ginti. Tam tikslui kuriamos kariuomenės. Jau 13-to šimtmečio pradžioje, kai Lietuva buvo karalija, o jos valdovu buvo karalius Mindaugas, apie Lietuvos kariuomenę žinojo visos Europos valstybės, jos jėgą jautė ir su jos galybe skaitėsi.

Lietuvos kariuomenė visais amžiais saugojo ir gynė Lietuvos sienas nuo Baltijos iki Juodosios jūros.

Kryžiuočiai, kuriuos lietuviai nugalėjo Žalgirio mūšyje

1410 metais, Žalgirio mūšyje, nugalėjus ilgus metus valstybę varginusius kryžiuočius, priešą daug skaitlingesnę ir geriau ginkluotą, apie Lietuvos kariuomenę buvo kalbama ir rašoma, kaip apie didelę jėgą. Garbingame žygyje laimėta pergalė atidarė Lietuvai vartus į kryžiuočių pilis, kuriose buvo iškelta Lietuvos vėliava.

Bet drąsi ir narsi Lietuvos kariuomenė niekada neturėjo laiko ilsėtis. Beveik be pertraukos jai teko kovoti su Maskvos kunigaikščiais, su totoriais iš rytų ir su įvairiais kitais priešais, kurie nuolat puldinėjo Lietuvą, plėšė žmonių turta, degino sodybas ir žudė nekaltus žmones.

Įvyko taip, kad Lietuva, Rusijos pavergta, baisioje priespaudoje išbuvo 123 metus. Kentėjo pavergti lietuviai, bet jų laisvės

ilgesys žadino tautos dvasią. Tas laisvės ilgesys augo ir didėjo, kol pasibaigus pirmajam pasauliniam karui, Lietuvai, kad ir suvargusiai, buvo proga laisvę atgauti. Toji proga buvo puikiai išnaudota ir, 1918 metais, vėl sušvito laisva ir nepriklausoma Lietuva!

Tos laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai niekas nedavė, nešiūrė ir nedovanojo. Ją iškovojo Lietuvos kariuomenė, paskubomis sukurta iš Lietuvos savanorių. Tokių vyrų kaip jie, istorijoje nerandame. Beveik be ginklų, blogai apsirengę ir pusiau alkani, jie kovėsi ir gynė Lietuvos teisę būti nepriklausoma.

Daug jų žuvo frontuose, ginant Lietuvos valstybės sienas, daug žuvo krašto viduje — nuo pasalūnų kulų, nuo žaizdų. Beveik stebuklu reikia laikyti jų laimėjimą. Bet jie laimėjo! Laimėjo dėl to, kad jų dvasią užvaldė viltis nusikratyti priespaudą, kad laisvė tautai sušvistų skaisčiau negu devynios saulės.

Anuo metu savanoriais išėjo ir mano trys broliai — trys šaukūnai Lietuvos sakalai! Tada aš buvau dar maža mergytė, bet prisimenu tas sunkias laukimo dienas. Jos buvo persunktos viltimi ir baime. Bet Dievulis laimino mūsų namus. Mano broliai — trys Lietuvos savanoriai — grįžo sveiki. Jais visą gyvenimą didžiuojuos. Dabar, kai apie anuos laikus pasakoju savo vaikaičiams, esu tokia laiminga, kad ir mno broliai kovojo dėl Lietuvos laisvės.

Ant savanorių krauju aplaistytos žemelės, greit susiūbavo

Lietuvis savanoris

javų laukai, išaugo mokyklų pastatai. Augo mokslas, menas, sportas, amatai. Laisvės spindėjimas buvo toks žavus, jog atrodė, kad kiekvienas pakelės akmenėlis iš džiaugsmo kruta.

Darbšti ir taiki lietuvių tauta greit atsigavo ir įsijungė į pasaulio tautų šeimą.

Prisikėlusią tautą neliko skolinga laisvę iškovojuosiems sūnums. Po laisvės kovų, juos suvargusius ir sužeistus pasitiko minios dėkingų žmonių. Kur tik jie praėjo, sužydėjo gėlės! Žuvusiems buvo pastatyti paminklai, kasmet išpuošiami gražiausiais žiedais.

Pirmasis savanoris, kuris žuvo, Lietuvą gindamas, buvo Povilas Lukšys. Manau to, vaikai, nežinojote...

Žuvusiųjų atminimą kasdien pagerbdavo Lietuvos karo invalidai, Karo muziejaus sodelyje, prie Nežinomojo kario kapo. Tas kapas buvo padarytas iš akmenų, surinktų Lietuvos laukuose — iš kiekvienos apskrities atgabentas akmuo. Kiekvieną dieną, saulei besileidžiant, skambėjo Karo muziejaus varpai, negėstanti ugnis degė aukure, primindama, kad laisvės ugnis, kurią žuvusieji uždegė žmonių širdyse, yra amžina ir negėstanti.

Karui pasibaigus, kariuomenė pasiliko ir toliau budėti laisvės sargyboje. Laikui bėgant, kariuomenė įsigyjo tradicijas, mokė būsime karius. Kariūnai turėjo uniformą, vėliavas, atžymėjimus, modernius ginklus. Tauta mylėjo ir gerbė savo karius. Kai žygiuodavo su daina, atrodė, kad visa žydinti Lietuva žygiuoja kartu! Vyrams buvo didelė negarbė nepatekti kariuomenėn, o vaikai paradus būriais lydėdavo, galvodami: “kai užaugsiu — būsiu karys”.

Bet po šviesios laisvės dienos, Lietuvą užgulė naktis. Nekviesiti, nelaukiami, Lietuvą užplūdo okupantai, komunistai. Naikino ir niekino nepriklausomybėje sukurtą kultūrą, o jos kūrėjus vežė į Sibirą. Užkaltuose vagonuose buvo išvežta ir daugybė Lietuvos karių.

Antrojo pasaulinio karo audrai nusiaubus, kartu su besitraukiančia tauta, pasitraukė ir dalis karių, kurie liko neišvežti. Čia Amerikoje jie susibūrė į organizaciją, kurios tikslas yra kelti išsisklaidžiusių lietuvių dvasią ir dirbti, kad Lietuva vėl būtų nepriklausoma, kad amžiais laisvėje gyvenusi tauta vėl žygiuotų garbingu laisvės keliu.

PRISIMENU TĖVIŠKĖLĘ

Pranas Imšrys

Ar vakarą vėlų,
Ar ankstų rytelį,
Prisimenu savo
Tėvučių namelį.

Prisimenu jūrą
Ir kalną Birutės,
Kur amžiną ugnį
Kurstė vaidilutės.

Prisimenu taip gi
Giedraičius, Širvintą,
Kur buvo mūs laisvė
Garbingai apginta.

Menu, tai kas buvo
Ir dabartį skaudžią, —
Užtat man kasdieną
Širdelę vis spaudžia.

Prabėga vaizduotėj
Tos visos vietovės,
Kur sentėviai mūsų
Per šimtmečius kovės.

Nėra tos dieneiės,
Nėra valandėiės,
Kad neprisiminčiau
Brangios tėviškėiės.

LAPAMS KRINTANT

Pušelė

Spalvingais lapais lašėjo ruduo. Vėjai apkabinę medžių lie-
menis, purtė šakas, vijosi nusigandusius lapus. Giedriukas su bū-
riu draugų išniro pro duris ir galvotrūkčiais pasileido šnarančiu
taku. Staiga po lapais subruzdėjo plunksnuotas kamuoliukas.

— Kas čia? — šūktelėjo Giedriukas.

— Kur? Kas? — šaukė visas būrys.

— O va, po lapais.

— Kas ten yra, ar gyvas? Parodyk! — klykavo vaikai.

— Žinoma, kad gyvas. Jei nebūtų gyvas, nejudėtų. Giedriu-
kas, pražėręs lapus, čiupo krutantį kamuoliuką ir spruko namo.

— Giedriuk, Gied-riu-k! — šaukė vaikai, bet Giedriukas nė neatsisuko. Lyg vėjo sparnais nukūrė.

— Mamute, mamute! Ar turi sriubos — karštos, ar pieno — skanaus su cukrum, šilto?... Va, ką radau! — vos kvapą atgaudamas rodė plunksnuotą sutvėrimėlį.

— A-a-a, paukštelis. Vargšelis. Kur gi jis taip užsigavo, kad net sparniukas nulinkęs?

— Mamut, tik skubėk jam duoti sriubos ar pieno, o gal dešros — tos skanios kur vakar nupirkai.

— Vaikeli, ką tu sugalvojai — sriubos! Paukščiukai sriubos nevalgo.

— Tai kaip jie gyvena?

— Jie lesa grūdus arba vabaliukus. Duok jam truputį vandens.

Paukščiukas gulėjo ant sofos nusvirusiu sparneliu ir vis traukė vieną koją.

— Vargšas paukštelis, ir kas jam galėjo atsitikti? —

— Aš žinau mamut, aš tikrai žinau! Ši rytą einant į mokyklą mačiau, kaip skrido didelis būrys paukščių, tokių kaip jis, ten pro medžius, gal jis kur nors į šakas išpainiojo ir susižeidė. Kaip jis dabar atras anuos paukščius? Kur jis žiemą gyvens? — kone verkdamas rūpinosi Giedriukas.

— Ana tėtukas pareina, gal jis žinos, kas yra tam paukščiukui?...

— Tėtuk, tėtuk, va kas atsitiko! Paukščiukas! Daktaro reikia!...

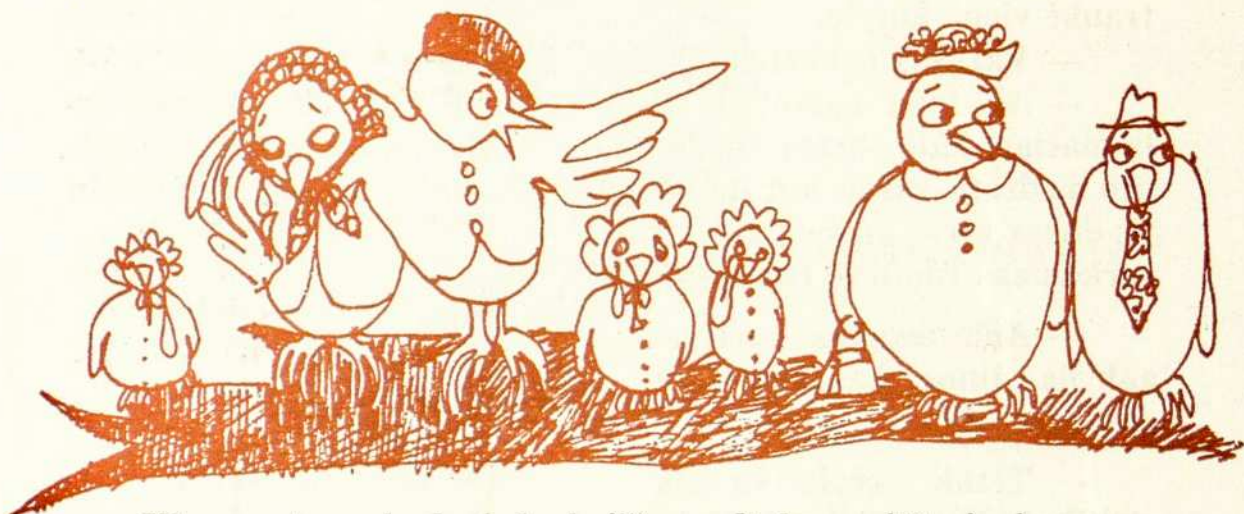

Kai tėtukas palietė sparnelį, paukščiukas subruzdėjo, cipsėjo ir bandė skristi, bet ir vėl sudribo ant sofos.

— Mama, ar turi lininį skuduruką — minkštą, o gal merliaus gabaliuką?

Giedriukui net prakaitas ant kaktos išsoko. Sulaikęs kvapą, pritūpė arčiau tėvelio ir žiūrėjo, kaip jis rūpestingai rišo paukščiuko kojytę. Ištiesė, patikrino, ar nelūžęs kauliukas ir apvyniojo balta merle. Atsargiai nuvalė sukruvintą sparniuką. Nuo kablio paėmė savo seną skrybėlę, įklojo minkštą skudurėlį ir įdėjo ligo-
niuką. Davė lašiuką vandens ir, vabaliuką. Tada išnešė į tamsų, ramų kambarį ir sakė niekas ten negali eiti, paukščiukas turi ilsėtis ir paskui pagis.

Šlapios dienos ritosi viena po kitos. Lapų vainikai suposi vėjo bangose. Verkė beržai, lingavo gluosniai, palydėdami paskutinius paukščių būrius.

Vieną rytą nubudusi, lapkričio saulė lyg griūte įgriuvo pro langą ir keli spinduliai susiraizgė ant kepurinio lizduko. Šilta srovelė pažadino jau baigiantį gyti paukštelį. Jis subruzdėjo, abiem kojytėm atsistojo ant skrybėlės brylių ir ištiesė sparnelius.

— A-a, mūsų paukščiukas jau ruošiasi skristi, jis jau sveikas! — suklykė iš džiaugsmo Giedriukas.

— Tėtuk, tėtuk, jau skraido! Matai! Jis jau tikrai sveikas. Tėtuk, sakei, kad lapkričio mėnesį reikia ne tik melstis už sielas skaistykloje, bet ir gerus darbus aukoti. Ar paukščiuko pagydimas yra geras darbas?

— Taip Giedriuk, geras.

— Aš taip norėčiau matyti, kaip siela lyg tas paukščiukas tik, šmukšt, ir nuskrido į dangų... Bet kaip tas dangus atrodo? Gal kaip koks turgus, visi tik grūdasi, nori patekti. Ir kaip ten tos sielos sutelpa?

— Na, na, Giedriuk, kaip jau tu čia nukalbėjai. Negi sieloms kaip automobiliams, reikia apibrėšti vietas?...

— Aš nesuprantu, kaip jos telpa — visos kartu?...

— O mūsų mintims ar reikia vietos? Tu mąstai ir aš mąstau, milijonai žmonių tuo pat laiku mąsto ir mūsų mintys neužima vietos, tai kodėl sielos turėtų nesutilti ir grūstis... Kai tu paūgėsi, galėsi vis daugiau ir daugiau apie tai suprasti. Šį vakarą eisim į kapus ir uždegsim žvakutę prie tavo močiutės kapo. Šiandien Vėlinės ir visi bando kapus aplankyti ir pasimelsti už mirusius.

Vakare kapinaitės suspindo kaip Kalėdų eglutė. Būriai žmonių vaikščiojo plačiais takais, lankė savųjų ir pažįstamų kapus.

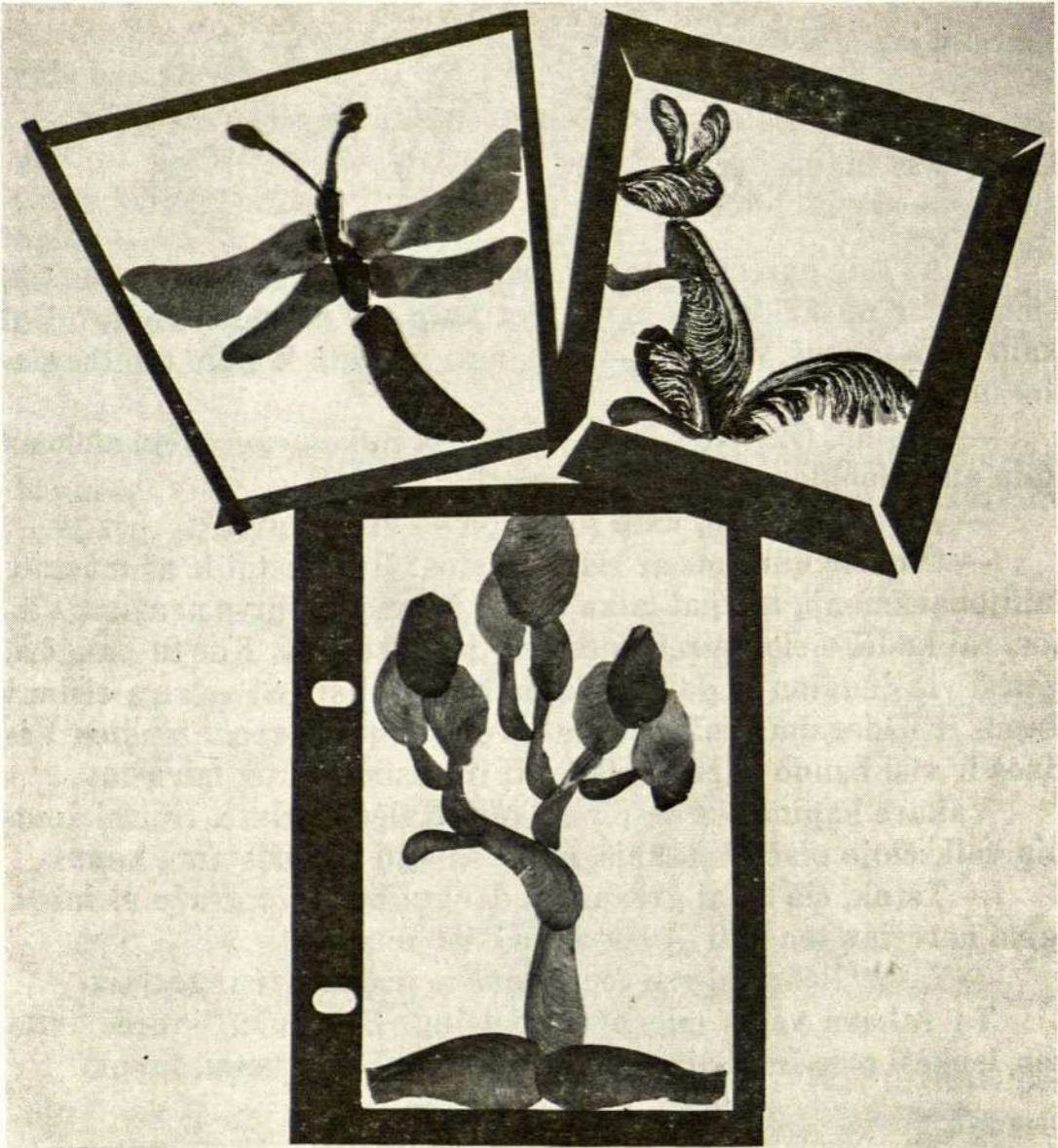
— Tėtuk, čia labai gražu. Jei dangui bus taip gražu aš labai, labai norėčiau ten būti — bet ar tu būsi, tėtuk?

— Taip, Giedriuk, visi ten būsim — ir mamytė ir sesytės.

Tą vakarą vėjas miegojo. Spalvingi žiburiukai svaidė šviesas, lenkėsi prie žemės ir vėl kilo aukštyn. Buvo ramu, ramu.

PASIDARYKIME PATYS

Paruošė Adelė Abromaitienė

Iš klevo medžių sėklų galima padaryti gražų paveikslą.

- 1. Surinkit daug klevų sėklų ir suspauskite kokioj didelėj knygoj.**
- 2. Kai sėklos sudžius, galėsite jas karpyti kaip popierį. Tada sudėkit taip, kad išeitų paveikslas.**
- 3. Priklijuokit sėklas ant balto popieriaus. Galite padaryti ir rėmelius.**

SAŽININGAS TOMUKAS

Vanda Frankienė

Pamokoms pasibaigus, iš mokyklos išbėgo būriai vaikų. Visi jie — berniukai ir mergaitės — šūkauja, rėkauja patenkinti, nes jų nebevaržo klasės uždarumas ir drausmė. Nusibosta jiems ramiai suoluose sėdėti, galvoti, rašyti, skaityti, kada ten, už lango, šilta rudens saulutė kaitina, norisi tik bėgioti ir žaisti. Todėl, pasigirdus paskutiniajam skambučiui, visų mokinių veidai nušvinta. Jie tyliai sudeda knygas, sukalba maldą ir kantriai bei ramiai prieina dar iki laukutinių durų. Duris pravėrę, galvatrūkčiais pasileidžia bėgti, tarytum pabūgę, kad kas jų nesugrąžintų atgal į klases. Klegesys, triukšmas ir juokas sklinda aplinkui. Išdykėliai stumdosi, grumdosi, mėto knygas, kol pagaliau visi patraukia namų link. Kiti skuba prie jų belaukiančių automobilių.

Trys berniukai — Algis, Vitas ir Rimas — išdykaudami bėga šaligatviu. Vitas, didžiausias iš jų, kraiposi, šaiposi ir, savo portfelį su knygomis mėtydamas, rėkia ožio balsu. Visi mokyklos vaikai vengia jo, nes jis — neklaužada ir labai išdykęs. Moksle — paskutinis mokinytis, bet išdykavime — tai pirmutinis. Jo nemėgsta ir bijo dauguma mokinių ir daug vargo su juo turi mokytojai.

Ramiai iš mokyklos žingsniuoja Tomukas. Jis labai patenkintas, nes iš sunkaus lietuvių kalbos diktanto gavo penketuką. Švilpauja linksmi ir galvoja: kaip dabar džiaugsis jo tėveliai, sužinoję apie tą penketuką.

Pasiveja jį trys draugai. Staiga Vitas, pripuolęs, nuplėšia jam nuo nuo galvos kepurę ir ją numeta, šaukdamas:

— Ha-ha-ha, — gal dabar pradėsi verkti, šventuolėli?! “Ei, imkit pavyzdį iš Tomo: jis pirmutinis mokinytis ir labai geras vaikas”, — šaiposi Vitas, pamėgdžiodamas mokytoją. Negana to: griebia Tomo knygas ir numeta ant šaligatvio. Algis su Rimu juo-

kiasi patenkinti. Tomas sustoja, nesugalvodamas, kas bedaryti. Jis, ištikrųjų, yra labai mandagus ir geras berniukas, be to, puikiai mokosi ketvirtajame skyriuje.

Vitas — nesuvaldomas išdykėlis ir labai blogai mokosi. Abu kiti — Rimas ir Algis — vos vidutiniai mokiniai. Jie visi trys pavydi Tomukui ir stengiasi, bent iš mokyklos išėję, jį pakamuoti, pašiepti. Tomo nelaimė ta, kad jie visi — jo kaimynai. Visi keturi berniukai gyvena toje pačioje Talmano gatvėje. Jiems visiems Tomukas padeda paruošti pamokas, o ypač Vitui, kuris, be jo pagalbos, pats nieko nesugeba.

“Drošiu Vitui į ausį!” — pamąsto Tomas. “Tai bent nustebs. Aha: bet prieš visus tris neatsilaikysiu ir, be to, peštuku apšauktas tapsiu. Todėl geriau — ne!” Taigi, apsimastęs, tik piktai sušunka:

— Nesišaipyk, Vitai, ir neišdrisk mėtyti mano daiktų! Nebeпадėsiu tau pamokas ruošti. Nebeateik pas mane į namus. — Pakėlė savo numestą kepurę ir knygas. Labai rimtai pasižiūrėjo į Rimą su Algiu ir tarė:

— Ir judu man nebedraugai! — Tatai pasakęs, nužingsniavo liūdnas namų pusėn.

— Palauk, Tomai, nepyk! — sekdami jį iš paskos, šaukė Rimas ir Algis.

Vitas, susikišęs rankas į kišenes, švilpaukdamas pasileidžia bėgti pirmyn. Juos visus tris pralenkęs, sustoja vidury šaligatvio. Išima iš kišenės sviedinį ir jau mandagiai pasiūlo:

— Tomai, pažaiskim visi. Aš tik pajuokavau. Draugaukim, kaip draugavę. Aš nebeužkabinėsiu tavęs — tikrai pasižadau.

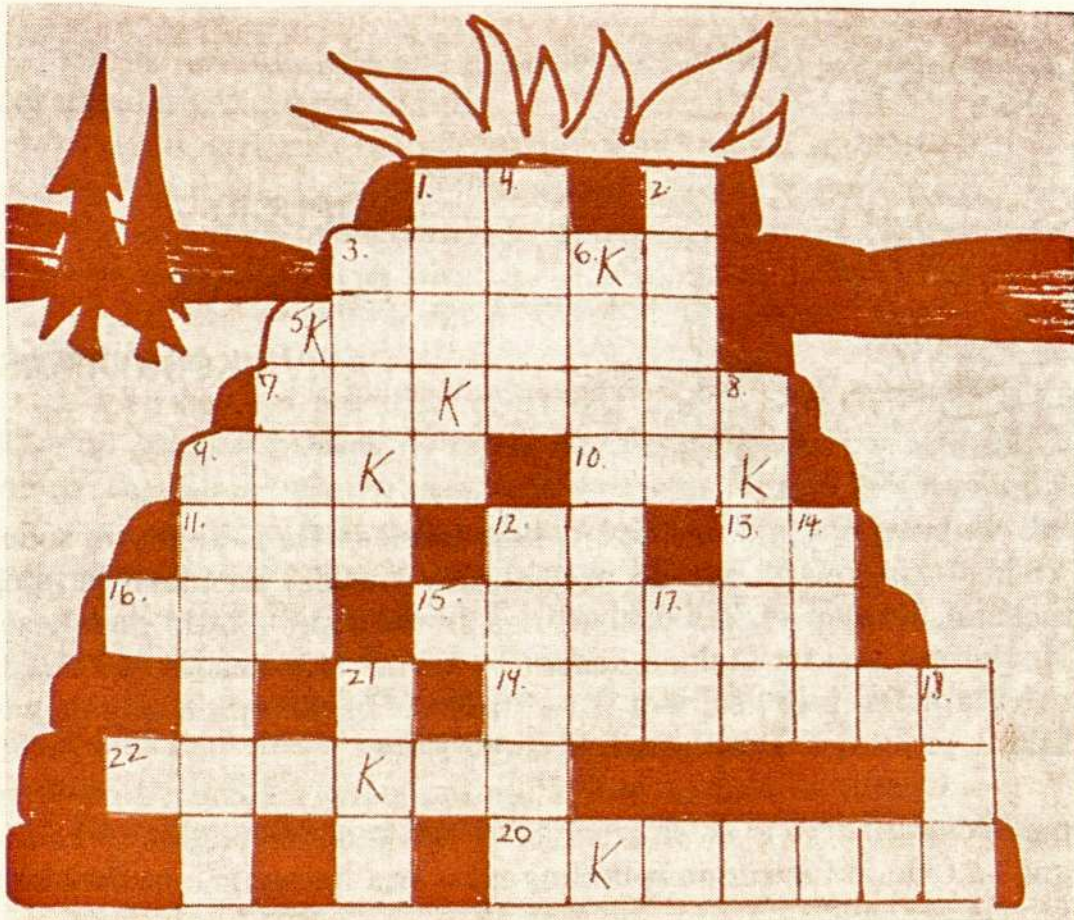
— Pažaiskim, — pritarė Rimas su Algiu. Tomas dar nieko neatsako, nes jaučiasi įžeistas. Tačiau sviediniu žaisti jis labai mėgo.

Čia pat, prie vieno namų, yra tuščias sklypas. Padeda vaikai knygas po medžiu ir ima žaisti. Tomas irgi neiškenčia prie jų neprisidėjęs.

(Bus daugiau)

AUKURO GALVOSŪKIS

Skersai:

1. Tas, ...
3. Turi rankoje.
5. Kalavijas.
7. Tai, kas nupiešta šiame galvosūkyje.
9. Nojaus laivas.
10. "Tiktai" sutrumpinta.
11. Vakar, šiandien, ...
13. Pirmas skiemuo žodžio "amatas".
15. Birutė buvo Vytauto Didžiojo
16. "Mūsų" sutrumpinta.
19. Palangoje yra kalnas.
20. Aš knygą.
22. Maži žmonės.

Žemyn:

1. Įrankis, kuriuo tarkuojama.
2. Skystimai, kurie pilami ant mėsos.
3. "Laukti" sutrumpinta.
4. "Aidas", atsakant į klausimą kuo.
5. Žmogus, kuris priklauso kariuomenei.
6. Sakyti ar daryti daug kartų.
8. Gardu.
9. Lietuviškas berniuko vardas.
12. Turtas.
14. Išsireiškimas nuo žodžio "mat".
17. Jungtukas.
18. Dantis išsivalo kiekvienas pats...
21. ... pasimatymo!

Atsakymai: Skersai — 1. ta, 3. laiko, 5. kardas, 7. aukuras, 9. arka, 10. tik, 11. ryt, 13. am, 15. motina, 16. mūsų, 19. Birutės, 20. skaitau, 22. vaikai. Žemyn — 1. tarka, 2. sosai, 3. laukt, 4. aidu, 5. karys, 6. kartoti, 8. skanu, 9. Artūnas, 12. lobis, 14. mat, 17. ir, 18. sau, 21. iki.

PUPUČIO RUDENINIS PASIVAIKŠČIOJIMAS

Linutė

Puputis ėjo taku ir žiūrėjo, kaip miglos kyla iš kaimynų sodo. Viskas taip keistai atrodo pro miglas. Medžiai pasidaro pasakų medžiai, ir sode viskas paslaptinga ir neaišku — kaip pasakose. Negali net atskirti atskirų daiktų — viskas taip keistai kartu...

Pupučiui taip beeinant ir bežiūrint ir begalvojant, miglos pakilo ir pradingo. Pradingo ir pasakų šalis.

— Gražu, — kalbėjo sau Puputis, nors medžiai girdėjo ir paukščiai girdėjo ir žolės girdėjo, — bet kam tos miglos reikalingos?... Ir kam tas ruduo reikalingas?... Ir... hmmm... kažin, kam aš reikalingas?...

Puputis sustojo. Jam tokia mintis niekad nebuvo atėjus į galvą. Tai aiškiai Nauja Mintis. Ir dar — Keista Mintis.

Galvojo peliukas, galvojo ir orą uostė. Jis nežinojo ką daryt su tokia keista, nauja mintim ir, be to, jam staiga parūpo, ar miglos kvepia.

Visur visokie keisti kvapai — Puputis nežinojo, ar tai miglų kvapai, ar rudens kvapai, ar abiejų kartu. Jis vėl pradėjo žingsniuoti taku.

— Jei eisiu toliau, gal sužinosiu daugiau, — nutarė peliukas ir pastebėjo, kad jam eilėraštis išėjo.

Jei eisiu toliau,
Sužinosiu daugiau!

— O jei eisiu dar toliau, gal ir dainelė man iš to eilėraščio išeis... — apsidžiaugė Puputis, nes jis jau seniai nebuvo sugalvojęs naujos dainelės anksti ryteli.

— Ai-jai-jai! Žiūrėk kur eini! — iš kažin kur sumaurojo piktas balsas.

Stapt! sustojo peliukas ir apsidairė — nieko nėra nei prieš jį, nei užpakaly, nei virš, nei už...

— Kad nori, eik, bet netrukdyk man! — vėl sumaurojo.

— Ai-jai-jai! — sucypė Puputis ir pašoko žingsnį atgal.

Ogi ant tako pusryčius ryja didelis plaukuotas — kirminas! Puputis nepagalvojo pažiūrėti prie kojų, užtat jo ir nepamatė.

— Labas, — mandagiai pasisveikino peliukas, nedrįsdamas prieiti artyn.

— La-bas, — pagaliau atsakė kirminas tarp dviejų didelių kasnių. Jis rijo kažkokius lapus net prakaituodamas... Nors, žinoma, tai galėjo būti ir rasa ant jo ilgų oranžinių ir juodų pūkų.

— Tamsta, turbūt, labai išalkęs, — pradėjo Puputis, — ir dar pagalvojęs, — skanaus! — pridėjo.

— Taigi, reikia skubėti. Turiu suryti tiek pusryčių, pietų ir vakarienių, kad visai žiemai užtektų.

— Visai žiemai? O kam visai žiemai? Mes ir žiemą valgom pusryčius ir pietus ir vakarienę... Ar tavo mamytė tau neišverda? — nustebo peliukas.

Kirminas pakėlė savo plaukuotą snukutį ir beveik, beveik nusišypsojo.

— Matai, mano gyvenimas vienoks, o tavo kitoks, — ėmė aiškinti visai švelniu ir lyg plaukuotu balsu. — Aš nusiaudžiu sau tokią namelį ir ten miegu ligi pavasario. Užtat man dabar reikia prisivalgyt.

— Aha, — rimtai tarė Puputis, — suprantu...

— He-he-he, matau iš akių, kad visai nesupranti, — nusijuokė kirminas. — Matai, aš žiemą pasikeičiu...

— O, — šoktelėjo Puputis, staiga tikrai supratęs, apie ką kirminas kalba, — tai iš tokių kaip tu pasidaro peteliškės!

— Taigi, taigi, — sumaurojo kirminas ir vėl ėmė lapus kramtyti.

Puputis suprato, kad jis nenori daugiau kalbėti. Jis plaukuotųjų aplenkė dideliu ratu ir nuėjo sau.

— Hmmm... aha... taigi. Vat kam kirminai reikalingi!... Hmmm... aha... taigi, turbūt ir miglos kam nors reikalingos, ir gal ruduo reikalingas ir aš, turbūt, taip pat kam nors reikalingas...

Puputis nusišypsojo sau, — nors medžiai matė ir paukščiai matė ir gal net pats gintarinis-raudonas-rudas rudenėlis matė.

SUGRĮZIMAS

IR NAUJA KELIONĖ

*Iš Monteiro Lobato knygos
sulietuvino Rymantė Steponaitytė*

Staiga Petriukas pastebėjo, kad jau savi laukai. Štai — Dėdės Barnabė namelis prie tilto, ten — ganyklos ir, pagaliau — jo mylimos senelės namai. Kieme abu su sasi nušoko nuo šerno nugaros, o tas, pasijutęs laisvas, pasileido per laukus.

Abu draugai įėjo vidun. Namuose tylu, bet visos šviesos uždegotos.

— Taip anksti ir jau šviesos dega... — sumurmėjo Petriukas. — Blogas ženklas.

Valgomajame rado Doną Bentą sėdinčią savo kėdelėj, rankomis galvą susiėmusią. Šalia — rado sukniubusią Tetą Anastasiją. Abi senutės atrodė baisiai susirūpinusios. Jos nė nepastebėjo, kad į kambarį įėjo narsūs gelbėtojai.

— Senele, kas atsitiko? — suriko Petriukas.

Dona Benta pakėlė galvą ir išplėtė akis lyg nežinodama, ar čia sapnas ar tikrovė. Teta Anastasija taip pat pažvelgė į Petriuką, bet labiau nusigandus, negu nustebus.

— Petriuk! — sušuko senelė ir jos užverktose akyse sužibo laimės kibirkštėlė. — Nejaugi tu sugrįžai! Man buvo taip skaudu — netekti vieno anūko vos bepakeliama, o netekti abiejų, tai jau per daug...

— Abiejų? Ar Riestanosytė prapuolė?

— Taip, vaikeli. Kai tu taip paslaptینگai dingai, Riestanosytė išėjo tavęs ieškoti. Ilgai vaikščiojo šaukdama tavo vardą ir staiga

— nutilo. Manėm, kad jau rado tą mūsų išdykėlį ir labai nudžiugom. Bet laikas bėgo. Laukėm, laukėm, bet nesimato nei Riestanositės, nei tavęs... Mudvi su Teta Anastasija išieškojom visas ganyklas, bet — nieko. Tai buvo trečia valanda po pietų, o dabar jau antra ryto. Riestanositės — nė ženklo.

Užbaigus pasakoti, Dona Benta prapliupo verkti. Ir Teta Anastasija prisidėjo.

Petriukas papasakojo, kur jis buvo ir, pasitaręs su sasi, nuramino abi senutes.

— Nebijokit, — nusijuokė Petriukas, vaidindamas, lyg čia nieko nėra. — Mudu su sasi žinom, kur Riestanositė yra, bet negalim paslapties išduoti. Pasakysim ryt rytą!

Dona Benta truputį aprimo ir ėmė bartis.

— Matai, kiek bėdos pridarei! Mano širdis tokia silpna, dar į kapus ne laiku nuvarysi!

Petriukas atsiprašė ir ją nuramino, kaip išmanydamas, o pasikui išėjo į kiemą. Ten juodu su sasi ėmė tartis, kas daryti.

— Ką dabar, sasi? — teiravosi Petriukas.

— Pirmiausiai, baikim ruošti savo planą. Aš jau visus namus išknisinėjau ir radau vagies pėdsakus.

— Vagies?

— Taip. Riestanositę pagrobė Kuka. Radau jos pėdsakus netoli vartų. Dabar turim eiti prie olos, kur Kuka gyvena ir apsidairyt, kas ten dedasi.

— Bet jei Kuka tokia galinga, kaip tu sakei, ką mes du prieš ją galim padaryti? — suabejojo Petriukas.

— Nežinau. Pamatysim. Bet nenusimink — Kuka, tiesa, galinga, o aš — gudrus! — tarė sasi su šypsniuku. — Būk drąsus ir sek mane.

Sasi apsidairė, apsidairė ir susimąstė.

— Gaila, kad šerną paleidom. Dabar reikia susirast kokį kitą gyvulį.

— Vidurinėj lankoj ganosi mano bėras arkliukas, — nušvito Petriukas. — Jis toks švelnus, kad nė balno mums nereikės.

Pamatęs Petriuką, arkliukas pats atbėgo. Petriukas su sasi užsoko jam ant nugaros ir pasileido per laukus it vėjas.

Petriukas jojo ir galvojo: sasi tikrai nepaprastas sutvėrimas. Kai tik užsėda ant kokio gyvulio, tas tuoj pasidaro greitas ir ug-

ningas ir dar kažkaip paslaptinai nujaučia kryptį, kurion turi bėgti. Šimtą kartų jis jodinėjo ant savo bėriuko, bet niekad nematė jo tokio narsaus ir greito, kaip dabar.

— Keista, kad mano tas bėrelis taip nuostabiai tapo tikru pasakų arkliu, — balsiai sudumoję Petriukas.

— Aš turiu visokių paslapčių, kurių nė negaliu pradėti tau pasakoti. Geriau tylėk ir man netrukdyk. Suku galvą, kaip pagerinti planą ir apgauti Kuką. Be to, noriu ją gerai nubausti už tokias išdaigas.

— Papasakok man bent truputį to savo plano, — prašė Petriukas.

— Man Dona Benta davė gerą mintį.

— Ką? Senelė?... Bet kad tu su ja nė nekalbėjai?

— Ne, nekalbėjau, bet daug sužinojau tavo butely tūnodamas. Prisimenu kaip vieną vakarą ji pasakojo apie vandens lašelį.

— Vandens lašelį? — nusistebėjo Petriukas. — Nesuprantu prie ko čia nori prieiti?

— Noriu prieiti prie Kukos olos, — atsakė sasi.

Matydamas, kad sasi nenori jam pasakoti apie savo planus, Petriukas nutilo ir apsidairė. Žiūri — aplink jam visai nepažįstamos vietos.

— Kur mes esam? — nedrąsiai paklausė.

— Va, ten! — staiga parodė sasi.

— Kas ten?

— Kukos lindynė.

Petriukas pažiūrėjo, bet nieko nematė, tik juodus šešėlius. Mėnesienoj jis pagaliau įžiūrėjo statų, juodais akmenim nugrištą kalną.

— Iš kur tu žinai, kad tai Kukos lindynė?

— Tai tau ir klausimas! Žinau ir gana. O dabar neplepėk ir daryk, ką aš darau.

Sasi priėjo prie artimiausio medžio ir ėmė skinti lapus ir šakas ir jomis kaišytis. Petriukas taip pat apsidangstė lapais. Juodu tapo du krūmeliai, kurie slinkte prislinko prie raganos olos. Staiga, po vieno posukio išvydo pačią raganų karalienę.

Ir baisi ji buvo! Sėdėjo prie laužo, kurio liepsnos šviesoje buvo galima pamatyti, kaip ji atrodo. Jos snukis buvo kaip kroko-

dilo; jos nagai kaip plėšriųjų vanagų. O metelių ji turėjo daugybę! Tikrai buvo nemažiau kaip tris tūkstančius metų amžiaus.

— A-ta-ta, kaip gerai mums sekasi, — nudžiugo sasi. — Kuka miega tik vieną kartą per septynis metus, ir mes pataikėm tą naktį, kai ji miega!

— O iš kur tu žinai? — vėl paklausė Petriukas.

Sasi jau nusibodo Petriuko klausinėjimai ir pagrasino, kad paliks prie Kukos olos jos pusryčiams, jei nenustos. Petriukas nutilo, o sasi ant savo pypkelės žarijų pasmilke kažkokį ypatingą lapą, kurį ką tik buvo nuskynęs.

— Šitie dūmai užmigdys Kuką tokiu miegu, kuriuo ir šitos uolos akmenys miega! — paaiškino sasi, atsileidęs. — Kai ji įmigs, turim ją tvirtai surišť.

Kai tik Kuka užuodė dūmus, jos galva nusviro ir ji ėmė knarkť.

— Dabar einam į mišką. Aš žinau tokį augalą, kuris yra stipresnis už stipriausius šniūrus — net atrodo, kad yra specialiai piktoms raganoms rišti.

Prisipjovę augalinių šniūrų, sasi su Petriuku juos atnešė sušukę į du didelius kamuolius. Sasi ėmė Kuką pančioti taip greitai ir vikriai, kad Petriukas tik stovėjo išsižiojęs.

— Visa paslaptis, — kalbėjo sasi, — yra taip supančioti, kad pabudus, Kuka negalėtų padaryti nė mažiausio judesio. Jeigu ji galėtų kad ir vieną pirštelį pajudinti, pamažu atriš vieną šniūrą, paskui kitą, kol išsilaisvins.

Sasi dirbo kaip voras, kol pagaliau ragana buvo taip suraizgyta, kad neliko nė mažiausio plyšelio.

— Puiku! — apsidžiaugė Petriukas. — Pažiūrėsim, kaip ji išsivaduos iš mūsų supančiojimo!

Sasi nušluostė prakaitą ir nieko nesakė į tą Petriuko “mūsų”. Tik nusišypsojo.

— Dabar turim ją pabudinti.

— Aš ją pabudinsiu kaip reikiant! — prišoko Petriukas su stora lazda. — Kad dėsiu, tai kibirkštys akyse pasirodys!

— Jokių lazdų. Tu nepažįsti Kukos. Trijų tūkstančių metų raganai tavo lazdos smūgis būtų kaip pakutenimas. Reikia čia gudrumo. Mūsų įrankis bus vandens lašelis.

Sasi užsikarstė ant uolos ir nukreipė vandens srovele, kad pamažu lašėtų ant Kukos kaktos.

— Pradžioj, ji nieko nepajus, bet paskui jai taip pradės skaudėti tas lašėjimas, kad turės mums pasiduoti.

Petriukas prisiminė, kad buvo kažkur girdėjęs apie šį išradimą.

— Matai, abu girdėjom tavo senelės pasaką, o aš vienas pasinaudojau. Aš šimtą kart gudresnis už tave, Petriuk! Ar ne?... — gudravo sasi.

Petriukui buvo kiek nesmagu, bet jis tik tylėjo ir žiūrėjo į raganą. Pirmas šimtas lašų jos nė truputį nesujaudino. Bet pamažu pradėjo raukytis. Pravėrė vieną akį, pravėrė kitą. Pamatė prieš ją besėdinčius du keistus sutvėrimėlius. Kai jos protas pradėjo veikti, pastebėjo, kad jai lašai krenta ant kaktos. Norėjo pajudėti, pasitraukti. bet — nė krust. Ogi — ji visa supančiota!

(Bus daugiau)

MŪSŲ KŪRYBA

JEIGU GYVENČIAU KARALIAUS MINDAUGO LAIKAIS

S-s-s! Dar viena strėlė sutrukdė nakties tylą. Jau dvi dienas Prūto pilies kareiviai kariavo prieš kalavijuočius. Jau daug vyrų abiejose pusėse buvo nužudyta strėlėmis. Atrodė, kad lietuviai pralaimės, bet Karalius Mindaugas nepasidavė. Jo sūnus buvo plėšikų pagautas ir sužeistas. Niekas nežinojo, kur jis. Karalius Mindaugas sakė, kad bus susirinkimas pilies salėje.

Tą vakarą tarp daugelio kitų ir aš atėjau į salę. Aš buvau Karaliaus Mindaugo skautas ir šnipas. Mindaugas mane nusiuntė Vaišvilką išvaduoti.

Susirinkau geriausias strėles, pasiėmiau savo geriausią lanką, prisirišau kardą ir tyliai išslinkau iš pilies. Netoli radau Vaišvilko pėdsakus. Juos pradėjau sekti. Neužilgo pasiekiau plėšikų stovyklą. Pėdsakai vedė į generolo palapinę. Tada supratau, kad jie pasikeitė batais mane suklaidinti. Nepasidaviau. Atsekiau pėdsakus iki pasikeitimo vietos ir pradėjau sekti naujus pėdsakus. Šie mane nuvedė į mažą urvą, kuriame buvo Vaišvilkas ir du kalavijuočiai sargai. Vaišvilkas nebuvo surištas, nes tuo laiku valgė. Laimė, kad taip pasitaikė, nes kitaip nebūtume sargų nugalėję. Aš vieną nušoviau, o Vaišvilkas antrą primušė.

Kai abu grįžom į pilį, Mindaugas man davė auksinį medalį. Vaišvilku mama davė skaniai pavalgyti ir tuoj nusiuntė į lovą. Mes vėliau laimėjome kovą ir ilgai neturėjau tokių įdomių nuotykių.

*Tomas Girnius, 10 m.
West Roxbury, Mass.*

JEIGU BŪČIAU LIETUVOJE 1918 METAIS

Atsikėliau anksti iš ryto ir girdžiu grojant Vilniaus miesto orkestrą. Vakar buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Popiet bus paradas, reikės gražiai pasipuošti tautiniais rūbais. Greitai pasiruošus, lipu laiptais žemyn pasitikti savo draugę. Susitikom, pasisveikinom ir besikalbėdamos lėtai ėjome į Vilniaus katedrą išklausyti mišių. Mišias laikė vienas garsus Vilniaus vyskupas. Po mišių nuėjome į didžiulę salę, kurioje kalbėjo Lietuvos prezidentas. Pasibaigus visoms kalboms, visi atsistojo ir sugiedojo Kudirkos sukurtą Lietuvos himną.

Visa Lietuva dabar laisve kvėpuoja. Jaunimas su džiaugsmu mokosi ir dirba. Dienraščiai kasdien lanko šeimas. Radijo bangomis pranešinėja visus įvykius. Ir muzika ir džiaugsmas liejasi vienon lietuviškon grandinėn.

*Danutė Bakanaitė, 13 m.
Chester, Pa.*

JEI GYVENČIAU
KARALIAUS MINDAUGO
LAIKAIS

Nupiešė Linas Lipčius, 12 m.

— Mindaugai, ką manai laimėsi, jei atiduosi Žemaitiją kryžiuočių ordinui? Tu save padarysi tokiu, kad niekas tavęs nemėgs. Dar pabandyk juos valdyti ir gal tau pasiseks.

— Bet jie nedaro, ką jiems įsakau. Man jau užteko.

— Gerai, gal tau bus lengviau valdyti, bet pagalvok, kiek sau priešų pasidarysi. Gal geriau vėl bandyk juos valdyti.

— Gerai, pabandysiu, bet jei jie neklausys, bus blogai!

Po dviejų dienų Mindaugas vėl kalba:

— Niekas neišėjo. Atiduosiu Žemaičius ordinui.

— Perspėju tave, neduok ordinui!

Mindaugas atidavė Žemaitiją ordinui ir grįžęs iš vieno žygio, kuriuo bandė išlaisvinti Žemaitiją, tarė:

— Daugiau nekariausiu prieš ordiną. Man jau užteko.

— Atsimink mano žodį, Mindaugai, gailėsies.

Taip ir buvo. Treniota ir Daumantas nužudė Mindaugą ir jo du sūnus.

Bet jei aš būčiau gyvenęs Mindaugo laikais, tikrai šito rašinio nebūčiau parašęs!

Linas Lipčius, 12 m.
New Haven, Conn.

Alp 1785

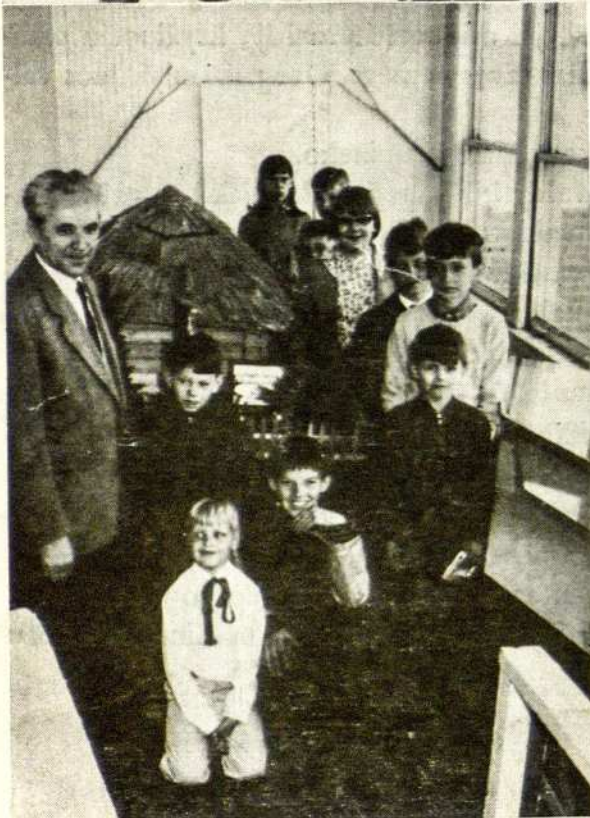
Larch.

PAS

SKAITYTOJUS

Stanley ir Robertas Balzekai stovi jų tėvelio įkurta-
me lietuviškame muziejuje
Čikagoje. Abu berniukai
mokosi lietuvių kalbos.

p. Plačas, Dariaus ir Girė-
no lituanistinės mokyklos
vedėjas, lanko Balzeko mu-
ziejų su savo mokyklos mo-
kiniais. Balzeko muziejuje
yra daug įdomių dalykų.
Kai būsite Čikagoje, ir jūs
muziejų aplankykite!

90.744.292.